

L'Editorial Moll se salva de la crisi aconseguint sortir de la suspensió de pagaments

La segona oportunitat

Més de mig segle –des de 1934– avala el tarannà de l'Editorial Moll. No obstant, a finals del 90 es trobà implicada dins una suspensió de pagaments que ha portat a fer una reflexió de l'edició en català a Balears.

Fa unes setmanes l'Editorial Moll, l'única que publica llibres exclusivament en català a Balears, i preferentment sobre temes relacionats amb les Illes, va sortir-se'n d'una suspensió de pagaments que arrossegava des de feia nou mesos. El passat dotze de setembre es van reunir els propietaris de l'Editorial i quasi tots els seus creditors –els més importants, entitats bancàries: la Caixa d'Estalvis, el Crèdit Balear, la Banca Catalana, la Caixa de Madrid i el Banc de Crèdit Industrial–. En aquesta reunió es va arribar a un acord: l'Editorial Moll pagaria el seu deute –uns 160 milions de pessetes– en un termini no superior als deu anys. Cada any un deu per cent del deute.

Aquest és el final feliç de la història recent de l'Editorial Moll. O almenys és un respir important per seguir treballant sense tanta pressió econòmica. Els maldcaps, però, començaren el desembre de l'any passat. Francesc Moll, fill de l'escriptor i filòleg Francesc de Borja Moll, desaparegut el passat mes de febrer, i actual director de l'editorial, explica que l'empresa familiar no va poder afrontar un deute que se li havia anat acumulant, i va haver de declarar-se en suspensió de pagaments.

A partir d'aquí, els gestos de solidaritat moral per part dels ciutadans i d'entitats de l'illa es multiplicaren. Gestos bells i de reconeixement a una tasca que havia fet una editora preocupada sobretot i quasi exclusivament per la difusió de la cultura que es conrea a les Illes i que forma part de la seva història. Les *Rondaies Mallorquines*, recollides per mossèn Alcover, o el *Diccionari Català-Valencià-Balear* (DCVB), començat per Alcover i acabat per Francesc de Borja Moll, en són dues proves.

AJUTS EFECTIUS

Però si és ben cert que no només de pa

viu l'home, també és cert que no només de cultura viu una editorial; i cert és que els suports morals no aixequen suspensions de pagaments.

Francesc Moll explica que l'Ajuntament de Palma va ser el primer que va tenir un gest d'ajuda consistent a comprar un DCVB per a cada una de les escoles que ensenyen en català a Palma, una quarantena ni més ni menys. El gest s'aprofità des del consistori municipal per fer un homenatge a Francesc de Borja Moll, fundador de l'Editorial, en motiu de la seva recent mort.

Per la seva banda la Generalitat de València va comprar deu Diccionaris a l'Editorial, i va mostrar-se –segons explica Moll– interessada a fer una ajuda més important, que fins ara no s'ha arribat a concretar. La Generalitat de Catalunya també va mostrar-se interessada a ajudar, encara que tampoc en aquesta ocasió s'ha arribat a fer efectiu aquest desig.

La Conselleria de Cultura del Govern Balear, presidida per Maria Antònia Munar, també entra dins la llista de solidaris amb aquesta empresa: hi ha una firma imminent entre la institució pública i l'empresa privada que beneficiarà força l'Editorial Moll. Concretament, hi ha una proposta de conveni de col·laboració, on la Conselleria s'acull a un decret existent per ajudes a empreses que tenen un evident pes dins la infraestructura econòmica i/o cultural de les Balears. Val a dir, però, que encara no s'ha concretat l'ajut. Moll assegura que de totes maneres la Conselleria no pretindrà marcar cap línia de publicacions de llibres, sinó que, senzillament, demanarà que es continuïn fent llibres en català des de Mallorca.

UN MERCAT DIFÍCIL

D'entrada, publicar llibres en català ja és prou difícil. Més ho és encara publi-

Un final feliç per a l'Editorial Moll.

car-los en un lloc com Balears on, segons Francesc Moll, "el mercat potencialment lector equival a les poblacions de Terrassa i Sabadell o a una part de la ciutat de València".

Tan reduïda com l'espectre de lectors

és la temàtica que predomina a Can Moll: la línia que regeix l'Editorial cerca el foment dels temes o autors de terres il·lenques, en un 90 per cent. Aquesta, segons Moll, és una limitació important. De totes maneres, el director creu que "si una comunitat vol projectar cap a fora la seva personalitat, necessita tenir editors que la reflecteixin".

La rendibilitat, fins ara, i seguint aquesta línia, no ha aparegut per enlloc. Ho han demostrat els nou mesos que ha durat la suspensió de pagaments i el deute que encara pesa sobre l'empresa.

—segons explica F. Moll— "un equilibri financer", on els llibres que s'editin s'equiperin als llibres que es venguin. En altres paraules: es tracta de publicar més volums que tinguin una sortida en el mercat més assegurada des del punt de vista de rendibilitat econòmica. S'ha de rompre amb el estoc que existia fins ara.

Això no vol dir, emperò, renunciar a nous valors en favor d'una més alta rendibilitat. Francesc Moll està convençut que es publicaran més llibres d'autors novells i se'n cercaran més que fins ara.

Potser el que es farà des de l'Editorial

alta que la demografia de les Illes. I això és dóna tant en prosa com en vers".

En aquest sentit, l'Editorial Moll té l'orgull d'haver descobert nous noms dins el món de la ploma, potser també perquè, ara per ara, és l'única casa que en va a la recerca.

Amb tot, no se cercarà tenir un plantejament purament comercial, ja que no és la missió de Can Moll. Sí que intentarà tenir una gestió empresarial més àgil, sense rebaixar el plantejament cultural.

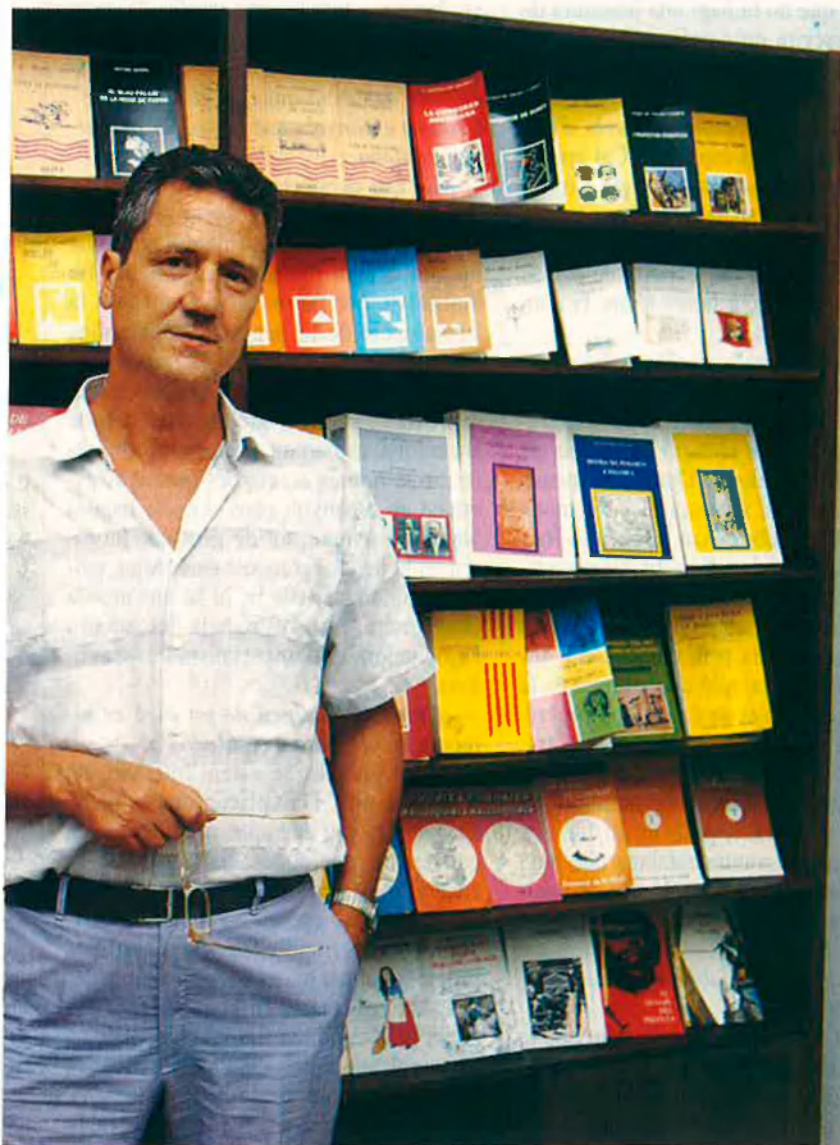
LES LLIBRERIES.

El problema de la distribució no sembla preocupar F. Moll ja que, segons manifesta, qualsevol llibreria que tinguin un cert assortiment de llibres, té coses en català. I així, totes les llibreries tenen relació amb l'Editorial Moll, sobretot en temàtica relacionada amb les Illes.

D'altra banda, el director es mostra optimista, ja que el nombre de lectors, com a mínim, s'ha triplicat des de fa vint anys. "Només cal mirar les escoles. Ara hi comença a haver una base de lectors procedents de les escoles, que fa vint anys era impensable. I això només és el començament". Però també cal fomentar el que Moll anomena "el vici de llegir". Segons unes apreciacions de l'editor, a Balears hi ha entre un 80 i un 90 per cent d'adults que un cop han deixat l'escola no tornen a agafar cap llibre.

Però això, com s'ha dit, són apreciacions personals. Francesc Moll creu que, perquè el món editorial sigui més rendible, s'han de fer estudis de mercat sobre les tendències de lectura a Balears, cosa que de moment no existeix. "No hi ha estadístiques fiables", i aquesta tasca, Moll creu que li pertoca de fer a la Conselleria de Cultura. A més a més, la seva proposta l'amplia a les respectives conselleries de Catalunya i País Valencià, per poder tenir una visió globalitzada dels hàbits de lectura que hi ha als Països Catalans.

El futur, no se sap. Tant de bo, però, que tiri endavant aquest nou projecte editorial, tan nostrat i que tantes coses ha fet per les Illes. Seria hora, potser, que la població agrais haver pogut escoltar les *Rondaies d'en Jordi d'es Recò* en la seva infantesa, amb alguna cosa més que un gest de suport moral i que compràs més llibres. No tot el saber i la cultura arriba a través de la televisió.

JOAN CELIA

S'han presentat problemes com els de divulgar uns llibres amb més interès cultural que econòmic.

Per tant, la política editorial variarà, a partir d'ara, una mica, encara que no gaire: l'Editorial Moll intentarà mantenir

serà publicar llibres amb títols més interessants. Moll creu que és possible aconseguir rendibilitat d'autors que encara s'han de fer un nom dins el món literari, perquè segons l'editor, "la quantitat d'escriptors és desproporcionadament més

Xim Fuster